

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE; EGY ÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49.

Államalakítás rablással

Debrecen, október 29.

Lezajlott a horvát országgyűlés történelmi ülése. A szabor proklamálta a független, szuverén délszláv államot és minden kapcsolatot megszüntetett nyilatkozott, amely Magyarországhoz fűzte. A „fehér lapról”, melyet ötven évvel ezelőtt nyújtott át Deák Ferenc a horvát „testvéreknek”, egy perc alatt mindent letöröltek, amit ötven év alatt ráirtak.

Azújan újra kezdtek írni a „fehér lapra”. Ráírták Dalmáciát, Fiumét, sőt mindazt a területet, amely az Isonzo és a Vardar között van. A zágrábi szabor mai határozata szerint tehát északnyugat felől Isztria, Kraina, déli és délkeleti irányban pedig Bosznia, Hercegovina, Szerbia, Montenegró és az új délszláv állam alkotó részei. A fehér lapra fölirták az önálló hadsereget is: ennek feje Snjaries tábornok, aki tegnap még Gödöllőn esküszik hűséget Károly királynak, hogy ma, mint nemzeti hős, visszakövetelje a frontokról tegnapi hadurának szlovén, horvát és szerb csapatait.

A délszláv állam nyomában megszületése után hódító utra indul. Hősi rohamban elfoglalja a magyar kikötővárost, amelyben nincs katonai haderő. Más csapatai ostromot intéznek a magyar vasutak ellen s a vonatok podgyászaiiban és az utasok pénztárcáiban tisztességteljes zsákmányt ejtenek. A délszláv haderő fölirtathatatlannul száguld végig saját honán és újának nyomait fölperzselt horvát falvak üszkös romjai és felkoncolt védtelen polgárok holttesteit jelzik. Előnyomulásának végső állomásai a Drávamenti magyar helységek. Gyékényes és Bares voltak.

Ime, az új szuverén áll, amelyet a történelmi evolúció hívott életre s amelynek népe oly régóta érett a nemzeti önállóságra. Ime a szabadságszerető nép, amely irtózik minden elnyomatástól, agyonveri a magyar embert, aki magyarul köszönti honfitársát.

Harsogion a diadalmamor, nem rontjuk el a délszláv örömeiket, de közönyünk csak addig tarthat, amíg a duhaj szomszéd a maga portáján tombolja ki magát. De a mi határainkról visszaverjük a rablót! A baranyai és somogyi magyar népnek békét hagyjanak! Menjenek új barátaikhoz: a szerbekhez, meg az olaszokhoz és osztozzanak velük a koncon; ha Szerbia odaadja nekik Boszniát s ha Olaszország átadja nekik az isztriai tengerpartot Polával, Trieszttel, meg sok egyebet, ami nem az övé, azzal sem törődünk. De magyar földre ne tegyék a lábukat!

Horvátország elszakadt

A szabor kikiáltotta a független délszláv államot

Zágráb, október 29. A város lakossága a tegnapi egész éjszakát lázas izgalomban töltötte. A nemzeti tanács egész éjszaka permanenciában volt, hogy a nemzeti kormány alakítását megvitassa.

Ma reggel a munkásság, a polgárság, az egyetemi ifjúság, az egyesületek, a városi tanács és az egész garnizon a Márkus-téren gyülekezett nemzeti zászlók alatt és nemzeti dalok éneklése közben. A folyton érkező csoportokat a hölgyek virágcsóval fogadták. Közben megkondították a dóm öreg harangját, majd 24 fűdlővést adtak le.

Az izgalom tetőpontját érte el tíz órakor, amikor Medakovic Bogdán elnök megnyitotta a szabor ülést. A terem egészen megtelt a képviselőkkel, a karzatok zsúfolva voltak. Amikor a szabor tagjai a nemzeti tanács tagjaival együtt a teremben elfoglalták helyüket, Medakovic Bogdán országgyűlési elnök beszédet mondott. Fejtegette, hogy a szabor egy nagyszerű feladat elvégzésére állt össze. A háború szétverte a népek bilincseit és megadta a horvátoknak, a szerbeknek és a szlovéneknek, hogy szabad, szuverén államban egyesüljenek.

Jelenti, hogy két sürgős indítvány érkezett a szaborhoz. Az egyik: Pribicevics Szvetozár indítványa, amely kimondja, hogy

egyrésztől Dalmátországnak, Horvátországnak, Szlavóniának, Fiuménak Magyarországgal, másrésztől a horvát királyságnak Ausztriához való viszonyát megszüntetik, továbbá:

a Horvátország és Magyarország között fennálló kiegyezési törvényt semmisnek és érvénytelennek mondják ki, a minnek folytán a horvát királyság, Szlavónia és Dalmácia a mai naptól fogva önállóan és Magyarország-Ausztriától minden tekintetben függetlennek tekintetik.

Az indítvány felolvasását a képviselők örömi éljenzessel fogadták.

Pribicevics Szvetozár képviselő hosszasan megokolja indítványát. A délszlávok nem akarnak többé tudni a monarchiáról és egyetlen céljuk, hogy a délszláv népeket azoknak az Isonzótól a Vardarig terjedő etnográfiai területén egy szuverén, független államban egyesítsék.

A beszéd közben megjelent az ülésteremben Snjaries tábornok, Zágráb katonai parancsnoka, és Mihalovics tábormegvezető, honvédkerületi parancsnok, több más tábornok és vezérkari tiszt kíséretében. A szabor lelkesen ünnepelte őket és a képviselők kiabáltak:

— Éljen a nemzeti hadsereg!
— A elnök szavazásra teszi fel a kérdést.
Az indítványokat egyhangulag, tüntető lelkesedéssel elfogadták.

A következő pillanatban a Márkus-téren felhangzott a horvát nemzeti himnusz, mire a szaborban mindenki felállott és együtt énekeltek a himnuszt a közönséggel.

Fiume horvát kézen

A magyar hatóságok átadták a kikötő-várost a horvát csapatoknak

Fiume, október 29.

Ma délelőtt fél 11 órakor irta alá Jekelfalussy Zoltán kormányzó az utolsó hivatalos aktát: egy hullaszállítási engedélyt.

Ekkor már híre jött Fiuméba, hogy a Budapestről Fiuméba jövő személyvonatot Horvátországban ismét megtámadták és kirabolták. — Gyékényestől Ogulinig tartott a fosztogatás. Minden kocsiba fölszállott nyolc fegyveres katona és minden utastól elvette értéktárgyait.

Féltizenkettőkor egy szakasz horvát katona egy főhadnagy vezetésével bevonult a kormányzósági palotába. — Ezek a katonák azok közül valók voltak, akiket tegnap Susákra rendfentartás végett küldtek ki. Ez a zászlóalj tegnap átpártolt a horvátokhoz, a horvát nemzeti tanács rendelkezése alá bocsátotta magát, sapkájukról levették a rozettát és horvát nemzetiségű szalagot tűztek rá.

A főhadnagy fölment Jekelfalussy Zoltán kormányzó szobájába, ahol Jekelfalussy fogadta őt s a kormány rendelkezésére hivatkozva, átadta a kormányzósági palotát a horvát csapatoknak.

Kevéssel 12 óra előtt Fiuma város képviselőtestülete kimondta fölloszlását. — Vio polgármester a polgárság nevében fölkereste Istvánovits altábornagyot, Fiume katonai parancsnokát s bejelentette, hogy a városi hatóságok egyelőre megszüntetik működésüket. Bejelentette egyben, hogy rendőrség sincsen.

URANIA

Szerda, Október 30-31.

A HIS LORD

vigázték 4 felvonásban.

Főszereplők:

Antalfy Sándor

Báthory Gizella

Lubinsky Tibor

Milliók

vigázték 3 felvonásban.

Előadások 8-tól 8-ig és 9-től 11-ig.

APOLLO

Szerda, Október 30-31.

Pola Negri és Harry Liedtke

főszereplésével

A SZEGYENFŐLT

drama 3 felvonásban.

Modern karikatúrák

vigázték.

Előadások 8-tól 8-ig és 9-től 11-ig.

A polgármester Ossionac képviselővel s több más városi polgárral átment Susákra, hogy meggyőzze az ottani horvát hatóságokat, hogy **Fiuma erőszakos elfoglalására nincs szükség, mert Fiuma sorsáról ugys a békekonferencia fog dönteni.**

Fiume utcáin óriási élénkség van. — A magyar kormányhatósági tisztviselők azt az utasítást kapták, hogy addig maradjanak a helyükön, amíg intézkedést nem kapnak.

Déltájban a fiemei olasz lakosság is mozgolódni kezdett. Olasz zászlókkal csoportosan járták be a várost, olasz dalokat énekeltek, **Zanellát éltették és kitiizték a középületekre az olasz lobogót.** A tüntetők közt **osztrák-magyar olasz érzelmi tisztek is voltak.**

Délben megérkezett a budapesti személyvonat, amelynek utasai elmesélték, hogy a vonatot kirabolták. Hasonló sors érte a Fiuméből Budapestre haladó vonatot is.

A délszláv csapatokat visszakerik a frontokról

Zágráb, október 29. *Snjarih* Lukács tábornok, katonai parancsnok, és *Mihalovich* altábornagy, a honvédkerület parancsnoka, ma a következő **napiparancsot** adták ki:

Ma megalakult a nemzeti kormány, a melynek kötelessége lesz gondoskodni a rendről, nyugalomról és a közigazgatás törvényes folyamatáról. Az egész katonaság, úgy a közös hadsereg, mint a honvédség, a nemzeti kormány szolgálatába állanak, tehát a nemzeti kormány rendelkezésére bocsátják magukat. Egész eddigi tevékenységük, valamint a fegyveres hatalom további intézkedésig megmarad. Kötelessége lesz engedelmességni a nemzeti kormány utasításának. Ezért a legnagyobb fontossággal bír az, hogy a csapatok rendje és fegyelme fenntartassék.

Ezenkívül a Nemzeti Tanács mint nemzeti kormány a következő táviratot intézte Metzger altábornagyhoz:

A szlovének, horvátok, szerbek nemzeti tanácsának határozata értelmében a szláv csapatok minden ellenségeskedést megszüntettek az eddigi ellenségeikkel szemben. Ebből kifolyóan felszólítjuk Altábornagy Urat, tegyen intézkedést haladéktalanul az iránt, hogy a parancsnoksága alatt álló összes szlovén, horvát és szerb csapatok hazájukba visszazsúrlíttassanak.

A Nemzeti Tanács elnöke.

Szlavónia lángokban

Rablóbandák a szuverén királyságban - A horvát lázadók betörték Barcsba, másfelől Gyékényeshez közelednek

Barcsról tévirozzák: **Szlavónia lángokban áll.**

Pozsega, Orahovica, Susina, Gyergyenovac és Nasic felgyújtása után Csacine került sorra.

Pakracon klíosztották az üzleteket.

Lipik fürdőhelyen ma reggel két vasutat megöltek, mert magyarul kívántak egymásnak jóeggelt.

Szlatinán rabolnak és gyújtogatnak. Reggel felgyújtották a szlatinai malmot, amelyben ezer vagon gabona volt.

A csöcseléket a zöld káder tagjai és a leszerelt horvát honvédek vezetik. A lázadók *Veröce* felé tartanak, amely 15 kilométerre van *Barcstól*. **Félő, hogy ide is áterjed a lá-**

zadás, azon a hidon át, amelyben 1848-ban is vetörték Jellasic hadai. A hidak őrzésére eddig semminemű katonai intézkedés nem történt.

Barcsot ellepik a Horvátországból elmenekült magyarok. A barcsi kereskedők és polgárok arról tanácskoznak, hogyan szerezhetnének mielőbb katonai segítséget.

Szlavónia felé elválták a táviró- és telefon-összeköttetést. A Suhopoljtól távolabb fekvő állomásokról még nem érkeztek menekülők; ilyenformán az ottlakó magyarok sorsa kétségbeesítő. — **A pécsi üzletvezetéség már tegnap beszüntette a vasútforgalmat Szlavónia felé.** Ma reggel ugyan indítottak vonatot Suhopoljéba az ott levő magyarokért, de kérdés, hogy a vonat elérkezhetik-e oda, tekintve, hogy **minden közbeeső hidat felrobantottak.**

Budapesti tudósítónk késő este telefonálja, hogy **a horvátok betörték Barcsba.** — **Más lázadó csapatok egészen Gyékényesig nyomultak előre.** A lakosság nemcsak erről a vidékről, de **Pécs és Kaposvár környékéről is tömegesen menekül.**

A szlavóniai magyarság védelme

A Magyar Tudósító jelenti: A 48-as alkotmánypárt végrehajtó bizottsága ma este ülést tartott, amelyen többek közt a **szlavóniai magyarság és németiség** ügyében egyhangúan azt a határozatot hozta, hogy **a szlavóniai magyarság és németiség ügyét magáévá teszi.** Reméli, hogy a szlavóniai magyarság és németiség védelmében a képviselőházi és a képviselőházon kívül álló pártok kivétel nélkül támogatni fogják.

A zágrábi máv. üzletvezető a nemzeti tanács szolgálatában

Zágráb, október 29. *Masirevich* magyar államvasúti üzletvezető tegnap megheszélésre hívta az összes hivatalnokokat és közölte velük, hogy a mai naptól kezdve **a nemzeti tanács a legfőbb hatóságuk.**

Debrecen város 20 milliós kölcsöne

Novemberben folyósítják a bankok a pénzt

Több ízben megemlékeztünk Debrecen város legújabb nagyobb és az utolsó időknek legelismérésreméltóbb és leghelyesebb pénzügyi intézkedéséről, arról, hogy négy pénztételtől összesen 20 millió koronás kölcsönt vesz föl és egyben eladja a szlováci 5000 holdas birtokát, valamint több kisebb birtoktestet, amelyeknek vételárát a háboru elején, amikor az eszme fölvetődött, 10 millió koronára prelimitálták, ma azonban az elérendő összeg a 15 millió koronát is meg fogja haladni. Az így befolyó összegekből azután ki fogja a város fizetni az összes terhes függőkölcsöneit. Ezek a következők:

Az Általános Forgalmi Banknál, a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banknál, Alföldi Takarékpénztárnál, a Magyar Általános Hitelbanknál együttesen főmálló 21,037,891 korona 54 fillér;

özvegy Benyovszky Lajosné Ocskay Erzsébettől fölvett kölcsön után főmálló 3 millió 500,000 korona;

az Union Banknak kifizetett összegért a Belvárosi Takarékpénztárnál főmálló 3 millió korona;

az Alföldi Takarékpénztárnál burkolati költségekre fölvett összegből 83,462 korona 74 fillér;

a Magyar Általános Hitelbanknál, az Alföldi Takarékpénztárnál, a Debreceni Első Takarékpénztárnál, az Általános Forgalmi Banknál fennálló, gazdasági épületek javítására fölvett 194,200 korona;

az ugyanezen intézeteknél és az Angol-Osztrák Banknál a IV. hadikölcsön jegyzésére fölvett 959,760 korona;

a Haltenyészti Részvénytársaságtól a halastavi munkálatok céljaira fölvett 400,000 korona;

a Fried és Adorján-féle pörben hozott ítélet folytán szükségessé vált fizetésekre fölvett 134,300 korona;

a Batthyány-utca 17. számú ház hátralékos vételára 140,000 korona;

a debreceni tudományegyetem céljaira megajánlott 5 milliós hozzájárulásból főmálló 4,700,000 korona.

A birtokok eladásából nyert összegből a Pécsi Hazai Első Takarékpénztártól fölvett 10 millió koronát fogja visszafizetni a város.

Tudvalevő, hogy a belügyminiszter tegnap érkezett leiratában a kölcsönre vonatkozó határozatot és a vonatkozó kötvényeket kisebb módosítások mellett jóváhagyta. E módosításokat tartalmazó pótlásokat holnap hitelesítik a közjegyző előtt. Azután az összes iratok a belügyminisztériumba kerülnek föl, ahol azonban legfőképpen két nap alatt döntenek az ügyben. Ezt követően a tisztí főügyész azonnal beadja a bekebelezés iránti kérvényt, mire a **bankok előreláthatóan november első felében kiadják az összegeket és a város fizethet.**

A kölcsön fölvétele azért ilyen fontos és sürgős és azért sürgettük mi is, mert a kifizetendő függőkölcsönökkel szemben az új kölcsönrel **majdnem egy teljes százalék kamatnyereséget ér el a város,** ami tekintve, hogy a kölcsönök összege eléri a 30 millió koronát, **évenként 300,000 korona megtakarítást, pótladóban kifejezve 13—14 százalékot jelent.**

A városi tanács ez ügyben most már a legnagyobb sürgősséggel és eréllyel jár el.

A piavei csata

Vezékarunk jelentése

Budapest, október 29. — Hivatalos jelentés.

OLASZ HARCTÉR.

A tegnapi nap az Asolone, Pertica és a Solarolo vitéz védői számára nagyobb gyalogsági harcok nélkül mult el. A Monte Spinuzzia területén csapataink ellenlökésekkel megjavították állásainkat. Az Alano-medenében biztosító osztagainkat visszazsorították. Főállásaink ellen irányuló, nagy ellenséges erőkké végrehajtott támadások az ellenség súlyos veszteségeivel összeomlottak. A 133. magyar gyalogezred és a 17-es honvéd gyalogezred különösen kitüntette magát.

A Piave mentén tovább tombol a csata. Az ellenség jelentékeny erősítéseket kapott és hatalmas tüzéség támogatásával folytatta támadásait. Valdobbabene mellett, Moriago és Cernagliától északra, a Piave-hidak közelében, valamint Suseganától délre, Tezze és Polo di Piave mellett elkeseredett küzdelem folyik. Bár az entente csapatainak hadosztályaink vitéz, rendkívül aktív módon végrehajtott védekezése következtében sehol sem sikerült áttörni állásainkat, estefelé elhárítottuk, hogy a legerősebb támadásoknak kitett szakaszokat hátsó vonalakra vonjuk vissza. Ezt a mozdulatot éjjel hajtottuk végre.

BALKÁNI HARCTÉR.

Albániában kiürítették Alessiot. A Drina-menti határon ismét nyugalom van.

Szerbiában tegnapi visszavonulásunk az ellenséggel való érintkezés nélkül ment végbe. Az ellenség Palánkáig jutott el.

A vezérkar főnöke.

A német jelentés

Berlin, október 29. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Rupprecht trónörökös hadcsoportja: A Lys-lapályon, Eresene mellett, visszautasítottuk az ellenség részleges támadásait. Con-

détől északnyugatra erősebb ellenséges osztagokat, amelyek a Schelde keleti partjára igyekeztek átkelni, ellenlökéssel visszavetették. A Scheldétől délre Famars mellett erős angol támadások során az ellenség ideiglenesen behatolt vonalainkba. A 176-os gyalogezred Preusser százados vezénylete alatt az ellenséget teljesen kivetette. A 71-es tábori tüzérezred 7-ik ütege és a 38-as gyalogsági ágyusüteg, a legelső vonalban küzdve, nagyban hozzájárult a sikerhez. Artrestől keletre visszavertük az ellenség részleges támadásait. Az ellenség folytatta a Lys-lapályon a főle keletre fekvő helységeket pusztítását. — Valenciennes is erős ellenséges ágyutüz alatt állott.

A német trónörökös hadcsoportja: A

franciák támadásai az Oise-csatorna ellen, Etreu és Lesruille között, egyesített tüzérségi tüziünkben meghiusultak. Gyengébb csoportokat, amelyek átjutottak a csatornán, ellenlökéssel visszavetettük. Guisetől nyugatra tüzelésünkben az ellenséges támadások nem tudtak teljesen kifejlődni. A Souche-szaktáson, a Laon—Marle-ut mindkét oldalán, kora reggel poseni és nyugatporoszországi ezredek erős ellenséges támadásokat vertek vissza.

Gallwitz hadcsoportja: Az Aire és a Maas között időnkint megélénkült tüzérségi tevékenység.

A két legutóbbi napon 4 ellenséges repülőgépet és 3 kötött léggömböt löttünk le.

A tábori hadsereg vezérkari főnöke.

Hadik János gróf miniszterelnök

Ma este a magyar kormányválság megoldást nyert. A király József főherceg előterjesztésére és az ő tárgyalásainak eredményeképpen ma kinevezte Hadik János grótot miniszterelnökké, aki este már meg is kezdte tanácskozásait a pártokkal a kormány megalakítása érdekében. Tekintettel arra, hogy a pártok tudatában a rendkívüli visznyok követelte megalkuvás szükségességének, kedvően fogadták, minden valószínűség megvan arra, hogy az új kormány már a legközelebbi napokban megalakul.

**Károlyi Mihály gróf
József főhercegnél**

Károlyi Mihály gróf miniszterelnöksége az idő szerint teljesen meghiusult. Egyes politikai körök véleménye szerint most olyan kormányalakítás van tervbevéve, amely Károlyi programjával, ezenkívül a nádori méltóság visszaállításáról szóló törvényjavaslattal lépne a képviselőház elé.

Károlyi Mihály gróf ma délelőtt 11 órakor megjelent József főhercegnél, akinek félórát időzött. Amikor a főhercegtől távozott, az újságírók előtt kijelentette:

— **Rólam már nincs szó. Más megoldást keresnek.** Az a kibontakozási tervet, amelyet én elfogadhatónak tartottam, nem ment keresztül. Ez a kibontakozási terv miniszteri tárcákat juttatott volna a baloldali pártok képviselőinek is.

A román képviselők

Károlyit ajánlják miniszterelnökkül

József főherceg ma délből fogadta Goldis László és Vajda Sándor román nemzeti képviselőket, akik kijelentették, hogy a magyarországi románok Károlyi Mihály gróf miniszterelnökségét látják a legszívesebben.

Hadik János gróf miniszterelnök

A Magyar Tudósító jelenti: József főherceg a mai nap folyamán fogadta még Teleszky Jánost, Popovics Sándort, Beöthy Lászlót, Bolgár Ferencet, Szabó Istvánt, Széchenyi Aladár grófot, Návay Lajost, Baltazár Dezső drt, Apponyi Albert grófot, Vajda Sándort. — Részben betegség, részben elutazás miatt nem jelentek meg a fenség előtt Mihályi Tivadar, Juriga Nándor, Bizony Ákos és Ghillány Imre báró.

Késő délután Hadik János gróf ment József főherceghez, akitől 5 órakor távozott és tárgyalni kezdett a pártvezetőkkel. — Ekkor ugyanis már megtörtént a döntés: a király Hadik János grótot telefonon miniszterelnökké designálta.

József főherceg délután telefonon érintke-

zésbe lépett ő felségével és megtette előterjesztéseit a kibontakozásra vonatkozóan. A király a főherceg információja alapján Hadik János grótot designálta miniszterelnökké. A telefonbeszélgetés után a főherceg fogadta Hadik János grótot s közölte vele a király elhatározását. Hadik János gróf a megbízást elfogadta s mint designált miniszterelnök, este megkezdte tárgyalásait a kabinetalakításra.

A Magyar Tudósító jelenti:

A király Hadik János grótot miniszterelnökké nevezte ki. Az erre vonatkozó legfelsőbb királyi kézirat a hivatalos lap egyik legközelebbi számában jelenik meg.

Az új miniszterelnök nyilatkozata

A Magyar Tudósító jelenti: Hadik János gróf miniszterelnök ma este 7 órakor megjelent a néppárt helyiségében, ahol az Apponyi-párt, az Andrássy-csoport, a Bizony-párt, a néppárt, a demokratapárt és a kisgazdapárt bizalmas értekezletet tartottak. A pártkörbe érkezett miniszterelnököt lelkes éljenzéssel fogadták.

Apponyi Albert gróf az értekezleten képviselt pártok nevében a miniszterelnököt melegen üdvözölte és biztosította bizalmáról.

Hadik János gróf köszönetet mondott az üdvözlésért, majd a következőket mondta:

— Hangsúlyozom: az ország súlyos helyzete birt reá arra, hogy ő felsége bizalmából a reám háruló nehéz feladatot elvállaljam. Nincs most itt az idej annak, hogy programot adjak. Ezt majd legközelebb a képviselőházban fejtem ki. Most minden magyar embernek pártkülönbség nélkül az a kötelessége, hogy összefogjon, minden ellentétet elfeledve, igyekezzék megmenteni azt, ami még megmenthető. Nem a trázisok idejét éljük, a nemzet tetteket vár tőlünk. A képviselőházban sürgősen törvényjavaslatokat kívánok előterjeszteni. Programom tekintetében tárgyalni kívánok a pártokkal. Remélem, sikerül támogatásukat megnyerni.

A miniszterelnök végül kijelentette, hogy kormányát a legközelebbi idő alatt szándékozik megalkotni.

A nemzeti tanács

A Nemzeti Tanács intéző bizottsága

A Nemzeti Tanács intéző bizottsága ma megalakult. Elnöke Károlyi Mihály gróf, tagjai: Batthyány Tivadar gróf, Abraham Dezső, Biró Lajos, Böhm Vilmos, Diener-Dénes József, Fényes László, Garami Ernő, Garbai Sándor, Hatvany Lajos báró, Hock János, Jánosfi Zoltán, Jászi Oszkár, Lovász Márton, Müller Ernő, Purjesz Lajos, Szende Pál, Kunfi Zsigmond, Welner Jakab.

A magyar nemzeti tanács és a tengerészek

Budapesti tudósítónk jelenti: Sényi Péter korvettkapitány fölkérte a nemzeti tanács végrehajtó bizottságát, hogy a tengerészek

körében mutatkozó forrongást csillapítsa le. A nemzeti tanács azonnal hajlandónak nyilatkozott a békitő közbelépésre, de előzékenysége hiábavaló volt, mert Wekerle meghiusította a közbelépést. A miniszterelnök ugyanis nem engedte meg, hogy a táviratot a Nemzeti Tanács írja alá és így az akció félbeszakadt.

Katonaság a Károlyi-párt és a Nemzeti Tanács körhelyiségeiben

A függetlenségi és 48-as Károlyi-párti körhelyiségében ma délelőtt megjelent Barthold alezredes vezetése alatt egy század katonaság, azzal a céllal, hogy az esetleg ott levő katonatiszteket és egyéb katonai személyeket eltávolítsa vagy letartóztassa. A kör azonban akkor még teljesen üres volt. Erre a katonaság megszállta az épület folyosóit és a Gizella-tér környékét.

Délután félkettőkor megérkezett Lovász Márton képviselő Kottay Sándorral, a Károlyi-párt alelnökével és megpillantva a katonákat, odalépett a parancsnokló alezredeshez és megkérdezte tőle, hogy mit akar ott a katonaság. Az alezredes kijelentette, hogy a katonaságnak nincs szándékában a függetlenségi pártnak vagy tagjainak akciószabadságát befolyásolni, de parancsa van arra, hogy megakadályozza, hogy oda katonatisztek vagy legénységi állománybeli katonák belépjenek.

Lovász tiltakozását jelentette be az ellen, hogy a katonaság beleszóljon abba, hogy a párt mint politikai testület kit fogad helyiségeiben. Az alezredes a tiltakozást tudomásul vette. Ezután a megszálló legénység részben a pártkör épületében, részben annak környékén helyet foglalt.

A Nemzeti Tanács Astoria-szállóbeli helyiségében tegnap éjjel fél 1 órakor megjelent egy csendőrnagy nagy katonai kísérettel. A Nemzeti Tanács nagy nyugalommal fogadta a látogatást. Az őrnagy ezekkel a szavakkal állított be:

— Uraim, vannak-e itt tisztetek?

Károlyi Mihály gróf elébe ment az őrnagynak és így szólt:

— Igen, én is tartalékos tiszt vagyok.

Batthyány Tivadar gróf is így szólt:

— Én is tiszt vagyok!

— Én csak közlegény vagyok! — felelt

Fényes László.

Az őrnagy ezután azzal mentegette magát, hogy kötelességét teljesíti, majd átment a többi szobába és miután az ott tartózkodó hírlapírók között tisztet nem talált, eltávozott.

Rendőrségi tisztviselők csatlakozása

Az államrendőrség egy kiildöttsége Szentkirályi rendőrtanácsos vezetése alatt megjelent a Nemzeti Tanács előtt, bejelentette csatlakozását és egyben azt is, hogy a jövőben aláveti magát a Nemzeti Tanács rendelkezésének.

Félórás munkabeszüntetés a lánchídi tüntetés miatt

A Nemzeti Tanács tegnapi határozata értelmében, amely a lánchídi véres tüntetés miatti tiltakozás és az áldozatok iránt érzett gyász kifejezéséül félórás munkabeszüntetést rendelt el, minden gyárban és üzemben, a soroksári-úti gép- és tegyvergyárban is, délelőtt 10 órakor abbahagyták a munkát. A munkások egyik bizalmi embere rövid gyűjtő beszédet tartott, amelyben elítélte a tegnapi eseményeket, hogy az utolsó óráit élő hatalom fegyveres garázdálkodása vértelen és ártatlan áldozatok vérét kívánta. A munkásságnak fel kell készülnie minden eshetőségre, hogy megvédelmezze magát.

A beszéd hatása alatt a munkások, mintegy háromezren, megrohanták a gyár hatalmas fegyverraktárát, amelyben 5000 Mann-

licher, Frommer-pisztoly és töltények voltak. Minden munkás ellátta magát Frommer-pisztollyal, vagy Mannlicherrel és töltényekkel. A gyár igazgatósága rögtön katonai és rendőri segítséget kért. Mire azonban a karhatalom kikerült, a munkások visszatértek műhelyeikbe és **ujból megkezdték a munkát.**

A déli munkaszünet alatt megpróbálták megmozdítani a munkásokat. — Attól, akinél Mannlichert találtak, azokat elszedték, de a Frommer-pisztolyokat náluk hagyták.

Délután 2 órakor rendőr- és csendőrszakszok vonultak a gyártelepre, amelynek több pontját megszállták, attól tartva, hogy a munkásság megtagadja a munkát és zavarásban tör ki. De erre nem került sor. Egész délután rendesen folyt a munka.

Késő délután az a hír terjedt el a fővárosban, hogy a munkások a gyárat több helyen felgújtották, de ez a hír nem bizonyult valósnak.

Városi papírpénz Debrecenben

10, 20 és 50 filléresek lesznek

Megemlékeztünk már arról, hogy Debrecenben úgy, mint más vidéki városokban is, papír aprópénzt léptetnek életbe, ami a nagygon is érezhető aprópénzhiányon volna hivatva segíteni.

Az utóbbi időben ugyanis szinte majdnem teljesen kifogyott a váltópénz, úgy, hogy a forgalomban ennek hiánya valóságos akadályt alkot. Sajnos, a 2 és 1 filléresek hiányát már alig érezzük, mert az árakban a legkisebb fogalom már a 10 fillér, sőt inkább a 20 fillér. Olyan dolgot, árut, amelynek az ára apró fillérekben volna kifejezhető, nem ismerünk, ilyen nincsen. Borralalóban — s ez igen fontos, mert a borralalók hazájában élünk — már régen tul vagyunk a 10 filléren is. Na már a 2 filléresek ritkaságzámba mennek és igazán nem is tudjuk, mire valók.

Debrecen város tanácsa, különösen pedig Vargha Elemér dr. tb. főjegyző foglalkoznak az eszmével, hogy városi papírpénzt bocsátanak ki az aprópénzhiányon való segítség céljából. Már meg is keresték Sopron város tanácsát, amely ilyen városi pénzt forgalomba hozott, hogy az erre vonatkozó intézkedéseit, eljárásait közölje Debrecen város tanácsával és egyben küldjön mintákat a forgalomba hozott papír aprópénzekből.

Vargha Elemér dr. tb. főjegyző, pénzügyi tanácsnok munkatársunk előtt erre vonatkozóan a következőket mondta:

— Mi 10, 20 és 50 filléres papírpénzt bocsátunk ki és pedig mindössze 100,000 korona erejéig, mert úgy tudom, nagyobb összegű pénzt nem szabad kibocsátani. Az aprópénzt egy összegben adjuk ki s a befolyt 100,000 koronát takarékpénztári betétben helyezzük el, hogy a kibocsátott pénz visszaváltásának idejéig kamatozzék. A papíraprópénznek természetesen csak Debrecen területén lesz értéke. A városi papírpénz kibocsátásának kérdése sok megfontolást igényel azonban még most is. Elsősorban arra is gondoltunk, hogy hamisítani fogják s így a város tetemes kár érheti. Ezzel szemben azonban áll az, hogy a forgalomban igen sok városi papírpénz elhalad, nem kerül beváltásra, illetve visszaváltásra s így az így megsemmisülő pénz értéke a város házipénztárának marad vissza. A városi pénz formájának és külső képének kérdésében még nem tanácskoztunk. A városi pénz kibocsátását minden valószínűség szerint kénytelenek leszünk megvalósítani, mert a kincstár, illetve az Osztrák-Magyar Bank nem tudja ellátni a forgalmat megfelelő mennyiségű vaspénzzel s végre is a forgalom nem nélkülözheti az aprópénzt. A szükséges garanciát pedig Debrecen város nyújtja.

Kilátásunk van tehát arra, hogy a háború jancsibankói után városi papírpénzhez is szerencsénk lesz, amire egyébként — be kell ismernünk — a forgalomban nagy szükség van.

A monarchia különbékeje

Németországgal tudattuk döntő lépésünket

Bécs, október 29. Különböző belső lapok közléseivel szemben, amelyek közül egyesek egy, az ottani német nagykövettel folytatott beszélgetésre vonatkoznak, a Cs. és kir. Távirati Iroda fel van hatalmazva a következők megállapítására:

A német császári kormány az irányadó osztrák-magyar helyek közlései alapján már hosszabb idő óta tudja, hogy a monarchia legfeljebb egy bizonyos időpontig folytathatja a háborút. Közvetlenül azután, október 26-án, Andrassy Gyula gróf átvette hivatalát. Ő feltevése egy igen barátságos táviratban közölte, hogy Ausztria-Magyarország kénytelen döntő lépést tenni a béke érdekében. Egy beszélgetésben, amely aznap volt a külügyminiszter és a császári német nagykövetség között, az utóbbit szintén előkészítették a monarchia kűszöbön álló lépésére. Még a jegyzéknek Wilson elnökhöz való elküldése előtt, tehát október 27-én volt beszélgetés Andrassy Gyula gróf és Wedel gróf nagykövet között.

Bécs tüntet Andrassy mellett

Bécs, október 29. Ma délután 5 órakor a Ballhausplatzon tüntetés volt Andrassy Gyula gróf külügyminiszter mellett. — Nagy tömeg gyűlt össze a külügyminisztérium épülete előtt. Igen sok előkelő hölgy és sok munkás vett részt a tömegben, amely Andrassyt kívánta hallani. Zajos éljenzésekre végre kitárt a minisztérium erkélyének nagy ajtaja és megjelent Andrassy Gyula gróf, aki épen akkor az osztrák delegáció tagjait fogadta, akiket megbeszélésre kéretett magához. Andrassy Gyula gróf a következő rövid beszédet intézte a tömeghez:

— A jelen súlyos helyzetben felelősségteljes állásomban most nem akarok hosszabb beszédet mondani. Csak biztosítani kívánom önöket arról, hogy megteszek minden lehetőt arra, hogy gyors és jó békehez juttassam a monarchia sok megpróbáltatáson keresztülment népeit, amelyek már annyi súlyos áldozatot hoztak. A négyéves háború után, amelynek szenvedései közepette oly híven teljesítették kötelességeiket, megérdemlik a békét. — Erre a békére ő felsége uralkodásának első napja óta nemcsak törekszik, de azt rendszeresen elő is készítette. **Éljen a békeuralkodó! Éljen a derek bécsi nép!**

A viharos hoch-ok után Andrassy Gyula gróftól eltette oszlott el a tömeg.

Német-Ausztria alkotmánya

Bécs, október 29. A prágai események meggyorsították Német-Ausztria kormányzatának a német-osztrák nemzeti tanács által való átvételét.

A kormányzat átvételére elkészült egy tervezet, amelyet holnap a nemzeti tanács teljes ülése elé terjesztenek határozathozatal végett.

A német nemzetgyűlés holnapi ülésén fogják határozni az Andrassy külügyminiszter által Wilsonhoz intézett jegyzék ügyében. Az alkotmánytervezet tizenhét szakaszból áll s lényegesebb rendelkezései a következők:

Az alkotmányozó nemzetgyűlés határozatainak fentartásával egyelőre Német-Ausztria állami főhatalmát az összes polgárok egyenlő választójoga alapján választott ideiglenes nemzetgyűlés gyakorolja.

A törvényhozó hatalmat az ideiglenes nemzetgyűlés maga gyakorolja.

Végrehajtó bizottság létesül, amelynek német-osztrák államtanács a neve s amelynek 3 elnöke, 20 tagja és ugyanannyi póttagja

van, akik arányosan választanak. Az államtanács előzetesen tanácskozik a nemzetgyűlés elé kerülő javaslatokról. Az ügyeket nem közvetlenül viszi, hanem megbízottak útján, akiknek összesége az államkormányt alkotja.

A tervezet megszabja a megbízottak felelősségét a miniszterek felelősségéről szóló jelenleg érvényben levő törvény értelmében. — Minden megbízott egy állami hivatal élén áll. A megbízottaknak államtitkár a neve. Egyelőre a következő államhivatalokat rendezik be: 1. Külügyi, 2. hadügyi, 3. igazságügyi, 4. közoktatásügyi, 5. igazságügyi, 6. mezőgazdasági, 7. ipari, 8. nagyipari és kereskedelmi, 9. közmunkaügyi, 10. közlekedésügyi, 11. népfelnevelési, 12. népegészségügyi, 13. hadigazdasági, 14. átmenetgazdasági államhivatalt és 15. a szociális gondoskodás hivatalát.

Az államtanács megbizza az államtitkárok egyikét az államkormány elnökségével.

A 16. szakasz így szól: „Amennyiben a jelen határozat a most érvényben levő törvényeket és berendezéseket nem szünteti meg, vagy nem változtatja meg, úgy azok további intézkedésig érvényben maradnak“.

A 17. szakasz a következő: „Ennek a határozatnak végrehajtásával a német-osztrák államtanács bizatik meg.“

A prágai német főkonzul gratulál a cseh-szlovák államnak

Prága, október 29. A cseh-szlovák sajtóiroda közli:

A nemzeti bizottság mai ülésén a német kormány főkonzulja, Gebegtel báró is részt vett. Bemutakozott a nemzeti bizottság ott levő elnökének és gratulált az önálló cseh-szlovák államhoz. Ezután közölte, hogy kormányának érdekes tudósítást küldött Berlinbe a tegnapi eseményekről és különösen a tüntetés mintaszere lefolyását emelte ki, amely alkalommal a Csehországban levő 40,000 német birodalmi polgár személyes biztonsga teljesen garantálva volt. Végül azt az óhaját fejezte ki, hogy megőrzik a jó viszonyt a cseh-szlovák állam és a német birodalom között.

Prága, október 29. Coudenhove gróf helytartót saját kérelmére további intézkedésig szabadságotlák.

Andrassy jegyzéke Londonban

London, október 29. A Reuter-ügynökség jelenti: A külügyi hivatal megkapta Ausztria-Magyarországnak Wilson elnökhöz intézett válsajjegyzékét, de vonakodik nyilatkozni róla.

Olaszország hajlik a bekezdésre

Zürich, október 29. A Züricher Morgenzeitung értesülése szerint Olaszország újabban hajlandónak mutatkozik a Magyarországgal és Ausztriával való békekötésre. Ez első sorban arra vezethető vissza, hogy Olaszországban napról-napra jobban félnek a bolszevikizmustól.

— Amnesztia a boszniai elítélteknek. — Bécsből táviratozzák: Ő felsége a közös pénzügyminiszter előterjesztésére október 29-ikén kelt legfelsőbb elhatározásával 37 politikai elítélteknek, akiket Bosznia-Hercegovinában fogva tartanak, elengedte büntetésük hátralevő részét. A közös pénzügyminiszter azonban táviratilag elrendelte a rabságból való szabadonbocsátását.

A király a hadsereghez és a flottához

A király a következő hadsereg- és hajóhadparancsot bocsátotta ki:

Hadsereg- és hajóhadparancs.

Katonák! Közeledik az a nap, amely titeket a hazatérést és a békét hozza meg! A kötelesség, amelyet még addig a pillanatig teljesítenetek kell, különösen nehéz; a ti katonai erényetektől, belátástoktól és áldozatkészségektől függ, ma inkább, mint valaha, a monarchia minden népének a jövője, kivétel és különbség nélkül.

Számtalan csatában kipróbált férfiaságotok, hűségetek és a vasfegyelem, amely benneteket hasonlíthatatlan hőstettekre tett képessékké, változatlanul az a szikla marad, amelyen meg kell történnie minden támadásnak és hull mcsapásnak. Az idő tele van komoly zivatarokkal. Ezeknek nem szabad a hadsereget és a hajóhadat érinteni.

A ti kötelességeitek, katonák, tiszta és világos, mint az az eskü, amelyet a Mindenható előtt tettetek le. Itt nincs habozásnak vagy kételynek helye.

A véderő kötelességében a monarchia minden népe mindenkor megtalálta otthonát; ezért volt képes oly nagy tettekre.

Ahogy a háborút megkezdte, úgy került el a jelen veszedelmet is, nyugodtan és cél tudatosan, becsületesen és hűségesen, minden népek boldogulásáért.

Isten áldása legyen veletek!

Reichenau, 1918. október 23.

KÁROLY s. k.

A vasuti munkások zsirrt követelnek

Tüntető tömeg a polgármester és a főispán előtt

A debreceni vasuti munkások ma délután mintegy 7-800 főnyi tömegben a városháza, majd pedig a vármegyeháza elé vonultak és zsirrt követeltek. Föllépésüknek meg is lett a kívánt eredménye, amennyiben a polgármester és a főispán is azonnal intézkedtek, hogy az épen Debrecenben tartott hízott sertések lefoglaltassanak és a munkások már holnap reggel zsirrhoz jussanak.

A vasuti munkások ma megtudták, hogy a vágóhidon 67 darab hízott sertés van, amelyet itt akarnak levégni s amelynek szalonját el akarják szállítani. Erre a műhelyekben beszüntették a munkát s nagy tömegben a városháza elé vonultak.

Itt egy nagy küldöttség fölment Márk Endre udvari tanácsos polgármesterhez, aki előtt elmondták a tényállást, elmondták, hogy egész hónapra át nem tudtak zsirrhoz jutni, mialatt Debrecenből szállítják el a zsirrt és a szalonnát. Követelték, hogy a vágóhidon levő hízott sertéseket a város részére foglalják le s nekik juttassanak zsirrnak valót, mert ők nem engedik, hogy Debrecenből a szalonnát kivigyék.

A polgármester fölvilágosította a küldöttséget, hogy a sertések nem a város tulajdonai, de ennek dacára intézkedni fog, hogy a sertéseket Debrecen városa kapja meg. — Azonnal összekötésbe lépett Nagy Ferenc államtitkárral, akivel közölte a munkásság és a lakosság fölhaborodását és követelését, mire az államtitkár engedélyt adott a polgármesternek arra, hogy a 67 darab sertést a város lakossága részére lefoglalhassa.

Ugyanakkor intézkedett a polgármesteri hivatalból telefonon értesített Wessprémy Zoltán főispán is, aki jelentést tett a közlélezési miniszternek és egyben elrendelte a sertések lefoglalását.

Márk Endre polgármester a lefoglalást nyomban foganatosította is és kiadta a rendelkezéseket a vágóhidon, hogy 6 darab sertést még ma vágjanak le és azok szalonnáját reggel osszák ki a munkásság között.

A tüntető tömeg a városházáról a vármegyeháza elé vonult, ahol a küldöttség Wessprémy Zoltán főispán előtt is elmondta panaszát és követelését. A főispán méltányolta a munkások óhaját és kijelentette, hogy ugy a közlélezési miniszternél, mint Márk Endre polgármesternél intézkedett a követelés teljesítése iránt.

A főispán megnyugtató szavai után a munkásság elvonult.

Meg kell itt említenünk, hogy szinte csodálatraméltó volt a mai tüntetésben szerepelt valamennyi tényezőnek és a rendőrségnek a magatartása is. A munkásság nagy tömege komoly és fegyelmzett volt, minden jogos elkeseredése mellett is, vezetői pedig a leglátározottabb állásfoglaláson kívül semmi más irányban nem engedték az indulatokat kitörni. Wessprémy Zoltán főispán és Márk Endre polgármester pedig megértve a komoly helyzetet, spontán elhatározással a munkások álláspontjára helyezkedett és minden hivatalos kerülgetés helyett elntézték a kívánságot. A rendőrség pedig elismerésreméltó okosság-gal nem avatkozott a munkások dolgába, a békes tüntetésben résztvevő tömeget nem izgatta föl oktalan beavatkozással s így történhetett, hogy a legkisebb rendzavarás sem történt.

Zöld József tb. tanácsnok, a közlélezési ügyosztály vezetője, még a délután folyamán intézkedett a polgármester rendelkezésének végrehajtásáról.

HIREK

— **Elhunyt képviselő.** Budapesti tudósítónk jelenti: Szentiványi Árpád képviselő az éj folyamán Sajógömörön meghalt.

— **Megnyit a járványkórház.** A járványkórház az influenza (spanyol betegség) betegek részére a mai naptól kezdve megnyit. Az ily betegek tehát nem a közkórházba, hanem a járványkórházba vétetnek fel. Súlyos és sürgős esetekben a járványkórház fogata díjtalanul igénybevehető. Telefon 115. sz.

— **Nemzeti Tanács Debrecenben.** A debreceni függetlenségi párt intéző bizottsága vasárnap délelőtt ülést tartott, amelyen Bacsó Dezső dr. pártelnök elnökölt. Juhász-Nagy Sándor dr. képviselő ismertette a nemzeti tanács megalakulásának körülményeit és kifejtette, hogy az ország megmentése érdekében elodázhatatlanná vált, hogy a nemzeti tanács haladéktalanul átvegye a kormányt. Az országnak azonnali békére van szüksége. Gyors békét pedig csak úgy lehet kötni, ha egyszerre szakítunk az eddigi rendszerrel. Proklamálni kell az Ausztriától és Németországtól való elszakadást, a teljes demokratikus átalakulást és a nemzeti egyenjogúsítást. Minderre csak a nemzeti tanács vállalkozhatik. Azonnali cselekvés nélkül a veszedelmek folyton növekednek. Nincs halogatásra idő. Lencz Géza dr. és Juhász Ignác fölszólalása után az intéző bizottság egyhangulag kimondta, hogy a nemzeti tanácshoz csatlakozik és Debrecenben is megalakítja a helyi nemzeti tanácsot a szociáldemokrata párttal és a radikális polgársággal együttesen. A gyűlés Károlyi Mihályt lelkes hangú távirattal üdvözölte. Az intéző bizottság felhívást intéz Debrecen polgárságához, hogy csatlakozzanak a függetlenségi párthoz azok, akik a pártnak eddig tagjai nem voltak. Belépési nyilatkozatok Bacsó Dezső dr. pártelnökhöz intézendők.

— **Gyászhir.** Frank Benjámín szatmári kereskedő 71 éves korában hirtelen elhunyt. Nagy kiterjedésű családján és a harc-téren hősi halált halt két fián wivil városunkban lakó Frank József, Imre, Izidor, Ede és Sándor fiai gyászolják.

— **Hadifogolytartók figyelmébe.** Értesítem a hadifogolytartó gazdákat, hogy az orvosi vizsga november hó 3-tól kezdve Bethlen-utca 3. szám alatt lesz megtartva. A rendelet értelmében a munkaadók tartoznak hadifogolyaikat minden második vasárnap orvosi vizsgára behozni. — Debrecen sz. kir. város gazdasági munka-bizottságához beosztott tisztt.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

SZERDA: **Márványmenyasszony.** C) bérlet. CSÜTÖRTÖK: **Elvált asszony,** operett. — A) bérlet.

PÉNTEK: Délután: **Molnár és gyermeke,** szomorujáték. — Este: **Elvált asszony.** B) bérlet.

Vigszínház

SZERDA: Délután: **Egy szegény ifju története.** Beregi Oszkár vendéglátéka. — Este: **Aranyember.** Beregi Oszkár vendéglátéka. CSÜTÖRTÖK: **Egy szegény ifju története.** Beregi Oszkár vendéglátéka.

Beregi Oszkár vendégszereplése. Ma este lépett föl először e szezonban a Vigszínházban Beregi Oszkár, aki ez alkalommal az Aranyember címszerepét játszotta. A nagy művészen és utolérhetetlen nagy művészetében lelkes csodálattal gyönyörködött a debreceni közönség, amely meleg szeretettel ünnepelte Beregit. Partnerei — bár a darabot a vendéglátéka tekintettel hirtelen vették elő — jól megállották helyüket.

Beregi Oszkár vendéglátéka. (A színházi iroda jelentése.) Beregi Oszkár, a Nemzeti Színház kiváló művésze, ma két előadásban lép fel a Vigszínházban. Délután 3 órai kezdettel, rendes helyárrakkal, Jókai Mór gyönyörű drámájában, az Aranyember-ben, és este a Szegény ifju története című színműben. A Szegény ifju története romantikus meseiével és hatásos jeleneteivel különös érdeklődésre tarthat számot, lévén benne Beregi Oszkárnak bravuros szerepe, melyben a kiváló művész feledhetetlen alakítását lesz alkalma látni a közönségnek. A Szegény ifju története egyébként Beregi Oszkár vendéglátékával csütörtökön is műsoron lesz.

Márványmenyasszony. (A színházi iroda jelentése.) A Csokonai-színházban ma este C) bérletben a Márványmenyasszony operett kerül színre.

Beregi Oszkár és a hölgyközönség. (A színházi iroda jelentése.) Beregi Oszkár közönségének nagyobbik része Debrecenben csakugy, mint Budapestben, a női világból került ki. A hölgyeknek ez a kitiintető érdeklődése különösen jut kifejezésre a Szegény ifju története című színműnél, amelyben Beregi Oszkár a címszereplő szomorú sorsával alaposan megriktatja a gyengébb szívűeket. — Nagy is az érdeklődés Bereginé e szereplése iránt. A Szegény ifju története ma este és holnap kerül színre a Vigszínházban.

Az elvált asszony. (A színházi iroda jelentése.) Csütörtökön kerül felelevenítésre a Csokonai-színházban Fall Leo világhírű operettje. Az elvált asszony, amelyre olyan előkészületeket tesz az énekes személyzet, mint aminőt csak egy premier-előadás tud kiváltani.

Molnár és gyermeke. (A színházi iroda jelentése.) Mindszentek napján, pénteken délután a Csokonai-színházban a Molnár és gyermeke című szomorujáték kerül színre.

Az első gyermek-előadás. (A színházi iroda jelentése.) Az idei szezonban szombaton délután 3 órai kezdettel lesz az első gyermek-előadás. Színre kerül a Hófehérke és a hét törpe című gyermekmese.

Góth Sándor és G. Kertész Ella. (A színházi iroda jelentése.) A budapesti Népszínház

kiálló művészpárja, Góth Sándor és G. Kertesza Ella pénteken és szombaton vendégszerpelnének a Vigszínházban. Pénteken a Papa című vigjátékban, szombaton délután rendezvényekkel ugyancsak a Papa című vigjátékban és szombaton este a Baccarat című színműben lép fel a művészpár. Jegyek előre válthatók a Vigszínház pénztáránál.

A szegényfolt (Der gelbe Schein). Megdöbbentő képeket ad az orosz diáklét és prostitúció mélységeiből; az orosz forradalom, a titkos rendőrség hű képe. A darab főszerepét Pola Negri, ez a nagyszerű mű-

vészno alakítja tökéletes klasszicitással. — Szerdán és csütörtökön mutatja be az Apollo.

A kis lord című négy felvonásos vigjáték óriási sikert aratott Budapesten. Szerdán és csütörtökön az Uránia mutatja be. — H. Burnet híres regényét, A kis lord-ot nem egyszer olvastuk ezt a meglepően bájos hangulatu történetet, élénk emlékezetünkben van a regény kedves szereplői. A regény filmfeldolgozása kitűnő. A szereplők a kis Lubinszky Tibor, Báthory Giza és Antalffy Sándor, mind kitűnők. Előadások 6—8-ig és 9—11-ig. A színház fűtve van.

Most jelent meg!

A Monarchia Jövője

a dualizmus bukása és a dunai egyesült államok.

Írta: **JASZI OSZKÁR.**

Ára 8 K és 10% felár. Vidékre a postaköltség 1 K 20 fillér.

Kapható: Hegedűs és Sándor Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaságnál Debreczenben.

Hirdetmény.

III. Magyar Kir. Osztályosorsjáték

110.000 sorsjegy.

55.000 nyeresemény.

A III. magyar kir. osztályosorsjáték sorsjegyeit megküldöttük a főárusítóknak és a sorsjegyek azok útján a mai naptól kezdve megszerezhetők.

A huzásokat, melyek nyilvánosak és mindenkor reggel 9 órakor kezdődnek, a „Pénzügyi Központ” tanácstermében (IV. Deák Ferenc-utca 1. szám) tartjuk.

Budapest, 1918 október 24.

A m. kir. pénzügyminiszter képviselőjében:

PÉNZINTÉZETI KÖZPONT

Schmidt s. k.

Schober s. k.

Apró hirdetések.

Aranyat-erzűstöt, briliántokat, bármily szülő zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegegyek, Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám

Képosztás hordók jákárban eladók. Miklósnéca 22. a héztulajdonosnál.

Pénzbeszedő-szolgát

keresünk jó fizetéssel és jutalékkal

Hoffmann és Kronovitz könyvnyomda, Debrecen Ferenc József-ut 49. sz.

Képosztás, továbbá különféle fajalma kapható Rubinstein Béla fűszerüzletében, Miklós u. 22.

Eladó Ondódon 3 hold 1-55 osztályú szántóföld. A ható szept. a Nagyható állomáshoz 1 kilométerre. Értekezhetni: Gazdák Bankjánál.

Ha szüksége van

boros, ecetes, hordókra, legelőcokban bászerezhető (darabonként is)

Dávid Ferencznel Simónfy-utca 41.

Telefon 13-27. Bármilyen mennyiségű hordót veszek!

Takarítóné

irodai takarításra, a reggeli órákban, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Tanuló

aki legalább 2 gimnáziumot reált, vagy polgárt végzett, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Fajalma

kicsinyben és nagyban maximális áron eladó

G. Szabó Mihály ref. lelkésznel Tiszabecsen, Szatmár m.

Munkásom ber

Állandó munkára azonnal felvétetik a kiadóhivatalban.

Irodába ajánkozik jó fizetés mellett kereskedelmét végzett, gyakorlati híró urileány. Cím a kiadóhivatalban.

Akinek

törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy záloglevele van eladó, hívja meg Krámerl. Arany Bika-bérlház 3.

Jegy nélkül kapható

téli házi fűzős cipő, gummitalppal és talpvédővel 31 K 20 fill., ugyanaz magas szárú 47 K 20 fill., továbbá magas szárú gyermek téli cipők gummitalppal és bőr talpvédővel 20—25 számig 25 korona és 25—28 számig 30 korona. Meg nem felelőt visszaveszem.

Schäfer Miksa, Budapest. I. Döbrentei-tér 4.

Különféle

cégtábla és egy ívegajtó eladó Darabos-utca 7. sz. alatt.

Eladó

a Szoboszlói úton 3 hold tanúságos fekete szántóföld. Városától 4 km-re. Értekezhetni: Gazdák Bankjánál.

Lapkihordó asszony

jó fizetés mellett felvétetik a kiadóhivatalban.

National pénztár bevásárló helye

részére egyedül és csakis National Registrar Kas sen G. m. b. H. Wien, VI., Mariahilferstrasse 57—59

Eladó

Sámsoni-ut mentén Gerébtelepen, a vámház mellett, Kondor-utca 5. sz. ház, mely magában foglal 2 szoba, 2 konyha, kamra, pince és egyéb melléképítményekkel ellátott lakást, 10- és tehénistállót, sertés és aprómarha ólakat, görét stb. Az egész telek drótkerítéssel van körülrítve, 2 hold szőlő, veteményes és gyümölcsös kerttel ellátva. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

VISZKRETEG

sömör, rüh, sebek és mindennemű bőrbaj kezelésére és teljes gyógyítására a legbiztosabb szer a

BOROKA KEMOCS

Nem piszkít és szagtalan. Kis tégely 4 korona, nagy tégely 8 korona, családi tégely 10 korona. Hozzávaló **BOROKA SZAPPAN** 6 korona. Készíti **Garó Sándor** gyógyszerész, **Nagykőrös**. Debreczenben kapható: Barany Sándor, Batáry István, Dénes Artur, Kubek S. Örökösöl, Mandel József, Mihalovics Jenő, Muraközy László, Petes László, Reichard Sándor, dr. Szébenyi Árpád, Szendrei Béla gyógyszerárban, továbbá dr. Rex Ferenc és Központi drogériában.